

Att börja gjuta grunden...

Marxistiska cirklar i Göteborg

Ur SLA:s program

Det är alltid samma problem. Vänsterorganisationerna hinner inte med mer grundstudier än att introducera till organisationens egen politik. De bredare progressiva rörelserna är kanske inte så fast organiserade att de orkar dra igång marxistiska studier. Och en massa marxistisk litteratur är svår att få tag på, svår att läsa eller alltför schematisk och torftig för att fungera när man vill lägga en fast grund i sitt eget medvetande. Vad gör man då?

Inte är det lätt att läsa ensam heller. Vart vänder man sig? Här i Göteborg finns det en liten idrotts- och kulturförening utan partianknytning, Fotfolket IF. Några medlemmar där har med en längre vänsterbakgrund och egna grundliga Marx-studier också erfarenheter av tidigare marxistiska introduktionscirklar. Också vi upplever ständigt bristen på, behovet av och längtan efter bra, partipolitiskt obundna marxistiska grundstudier. Därför tog vi tag i mursleven och drog igång en omfattande sådan studieverksamhet meddetsamma efter folkomröstningen mars 1980.

Grundboken

Vi valde att utgå från en från

tyskan översatt introduktion till Kapitalets första band, med titeln "Kapitalets produktionsprocess" (Göteborg 1976). Den har fördelen att direkt följa Marx' egen framställning, och därför inte heller schabbla bort den viktiga metoden hos honom, förhållandet mellan de olika begreppen, synvinkeln "underifrån" etc. Andra introduktionsböcker blir ofta vulgärmarxistiska abc-kokböcker som mest liknar företagsekonomiska handböcker.

Till denna grundbok har Donald Broady skrivit en utmärkt studiehandledning, "Grundcirkel" (Göteborg 1976). De två böckerna har använts redan tidigare i liknande cirklar. De ger en cirkel på cirka 10 möten ett fint grundmaterial som introducerar till marxismens verkliga kärna: analysen av kapitalismen i kritiken av den politiska ekonomin. Broady hjälper till med förtydligande utblickar och kompletteringar, lästips och pedagogiska frågor till varje möte.

Eget material

Nu ville vi gärna dra mer lärdomar av tidigare cirklar, och

satsa ännu mer än tio gånger på cirklarna. Därför satte vi igång att framställa ett eget studiematerial som i sin tur kompletterade de två andra. Vår studieplan är på 21 möten, som alltså löper cirka ett år (ungefär varannan vecka). Det kompletterande materialet ger ytterligare utvecklingar och fördjupningar på olika intressanta avsnitt, med texter, lästips, frågor, tidningsurklipp osv osv. I vår cirkel ingår också ett par inspelade tv-program, en 30 minuters ljudserie till en skriven text, studiebesök på en nära hundraårig, ännu fungerande remfabrik här i stan, egna gruppuppgifter på vissa avsnitt, osv.

Genom denna satsning tycker vi att vi på ett spännande sätt fördjupar cirkeln. Vårt material bygger på lösbladssystem, och alla deltagare kan själva bygga på de olika avsnitten med eget material. Vi kan bättre överskrida den begränsningen som ligger i att man bara utgår från Kapitalets första band, och vi försöker hela tiden betona kopplingarna från teorin till våra egna vardagliga erfarenheter, i arbete, fritid,

medvetande och politiska organisationer. Därför måste egentligen varje sådan påbyggnad vara personlig, "skräddarsydd" för varje deltagare eller för varje cirkelgrupp.

Uppläggning

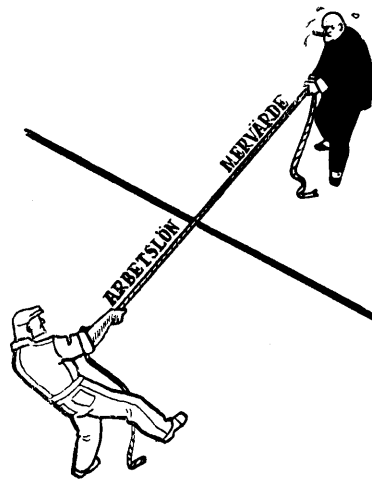
Här i Göteborg har vi snart ätit oss halvvägs in i våra cirklar. Vi fick ett stort intresse från bl a Folkkampanjens aktivister. Vi har två ledare i varje cirkelgrupp, och sammanlagt startade 30 deltagare i de först fyra, efter sommaren tre parallellgående cirkelgrupperna. Vissa aktiviteter är gemensamma för alla de tre cirklarna. Minst en ledare i varje cirkel har omfattande marxistiska studier bakom sig, och ledarna träffas samtliga då och då under cirkelns lopp för att ta upp problem och planera fortsättningen.

Svårigheter finns ju alltid. Några flyttar från stan under sommarferierna. Fördelen med att ha flera cirklar parallellt (de går på olika veckodagar) är dels att de kan variera sinsemellan efter olika behov (det har vi dock inte alls utnyttjat - de olika cirklarna har samma fördelning på yrken, erfarenheter, boplatser och kön), dels att folk kan byta cirkel vid behov (tillfälligt eller kanske permanent, om de inte kan eller vill gå den dag de först hamnat på). Dessutom kan vi hela tiden utbyta erfarenheter mellan cirklarna. Det blir förstas en rätt stor administrativ apparat det hela, men efterhand löper det någorlunda smidigt.

Ekonomi

Ekonomiskt får cirklarna vanliga bidrag från ett studieförbund (Kursverksamheten). Bidragen används enbart till cirklarnas studiematerial - alla ledare jobbar gratis och ideellt. Inkomsterna från försäljningen av

det nyproducerade studiematerialet går till Fotfolkets övriga verksamheter i stan (idrott, gymnastik, utomhusfester och andra aktiviteter).

ur VPK:s grundkurs

Sedan finns förstås de vanliga problemen i alla marxistiska grundstudier. Hur fördelar man tonvikten på teoristudier kontra egna livserfarenheter? Vilka extra-texter passar alla deltagares intressen och läsvana? Och kanske viktigast för oss: hur ska vi vartefter kunna leda studierna vidare i olika former av politisk praktik?

Fortsättningen

Även i tidigare genomförda grundcirklar har vi ibland kunnat skapa en fortsättning. En gång fortsatte cirkeln med att då och då ordna egna seminarier kring vissa aktuella politiska-teoretiska frågor, och sedan kom man att genomföra en ny cirkel byggd på Ottomeyer: "Människan under kapitalismen", som mer tar upp de social-psykologiska aspekterna av kapitalets samhällen.

Ännu står det helt öppet hur våra nu pågående cirklar ska

föras vidare när vi haft de sista mötena om ideologier, kommunismen och den kapitalistiska krisen... Kanske blir det flera olika parallella studiecirklar kring olika vidareutvecklingar: socialisationsteori, kristeori, kulturteori, historia e. dyl. Men det vore ju också värdefullt om vi kunde hitta mer utåtriktade och organiserade verksamhetsformer, i denna viktiga brytningstid för "vänstern". Kanske lyckas vi hitta ett projekt där vi kan förena vår kunskapsörst med vårt (och andras) behov av politiskt engagemang och aktivitet. Det återstår att se...

Resultat

Helt klart är att dessa cirklar inte kommer att rinna ut i sanden spårlöst. Med dessa studier bakom sig blir var och en på ett helt annat sätt beredd att tampas med andra frågor och problem i sitt vardagliga och politiska liv. Kritiken av den politiska ekonomin ger den grund, det sammanbindande kitt som förmår ge sammanhang och struktur åt ens engagemang, som ställer olika dagsfrågor i relation till varandra och till kapitalismens väsentliga inre logik. Sådana stabila aha-upplevelser kan inte utplånas så lätt. Om inte annat så tar väl deltagarna med sig sina kunskaper ut i sitt liv och i de olika organisationer och rörelser som de var och en jobbar med. Medan vi i Fotfolket redan planerar för nästa cirkel-omgång, som nog startar redan tidigt i vår...

Fotfolkets marxistiska grundcirklar i Göteborg genom Johan Fornäs

PS. Vill du veta mer om oss, få tips hur man gör så eller så, kontakta Johan Fornäs, Såggatan 21B, 414 58 GÖTEBORG (tel 031/24 15 48 på dagtid).